

Ohjaus Hämeen ammattikorkeakoulussa

Ohjauksen lähtökohdat

Opintoihin hakeutuminen

Opiskelu

Opintoihin orientoituminen

HOPS-ohjaus

Ammatillinen kasvu ja uraohjaus

Opiskeluhyvinvointi

Valmistuminen ja alumnitoiminta

Ohjauksen arviointi ja kehittäminen

HAMKissa ohjaus tukee oppimisprosessia ja ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija kiinnittyy opintoihin, työelämäyhteistyöhön ja yrittäjyyteen digitaalisuutta hyödyntäen ja kansainvälisesti verkostoituen. Opintojen aikana hän kehittyy alansa aktiiviseksi ja monipuoliseksi osaajaksi, luovaksi ja vastuulliseksi asiantuntijaksi. Ohjaus on HAMKissa helposti saavutettavaa ja huomioi opiskelijoiden tarpeet monipuolisesti, yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

SISÄLLYS

1	OHJAUksen LÄHTÖKOHDAT	1
2	OPISKELIJOIDEN OHJAUS	2
3	OHJAUksen TOIMIJA	3
3.1	HAMKin toimijat ja yhteistyö ohjauksessa	3
3.2	Verkostoyhteistyö ohjauksessa	5
4	OHJAUS OPINTOJEN ERI VAIHEISSA	6
4.1	Opintoihin hakeutuminen	6
4.2	Opiskelu	6
4.2.1	Opintoihin orientoituminen	6
4.2.2	HOPS -ohjaus	7
4.2.3	Ammatillinen kasvu ja uraohjaus	8
4.2.4	Opiskeluhyvinvointi	9
4.3	Valmistuminen ja alumnitoiminta	9
5	OHJAUksen ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN	10
	LÄHTEET	11

Liitteet

Liite 1	HAMKin ohjausta tukevat digitaaliset palvelut
Liite 2	Valtakunnalliset digiohjauksen laatukriteerit

1 OHJAUksen LÄHTÖKOHDAT

HAMK strategia 2030 korostaa ohjauksen merkitystä niin opintojen etene-
misen kuin jatkuvan oppimisen näkökulmista. Rahoitusmallin uudistus
edellyttää sujuvia, yksilöllisiä opintopolkuja. Hyvä ohjaus sisältää urasuun-
nittelun ja -ohjauksen, jotka edesauttavat valmistuvien nopeaa työllisty-
mistä. Myös OKM painottaa ohjausta ja sen tärkeyttä, mikä nousee esille
korkeakouluvisiossa 2030: Ohjausosaamisen kehittämisen lähtökohtina on
monipuoliset oppimisympäristöt ja ohjaus, koulutuksen kysyntälähtöisyys
ja ennakointi sekä erilaiset oppijat, oppimisen tavat ja ympäristöt.

Ohjaussuunnitelmassa kuvataan Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK)
opiskelijoiden ohjausta, sen tavoitteita ja toimintatapoja sekä ohjaukseen
osallistuvia toimijoita. Ohjaussuunnitelma pohjautuu HAMKin strategiaan
(HAMKin Visio ja strategia 2030), johon on kirjattu seuraavia ohjaukseen
liittyviä tavoitteita:

- vuonna 2020 pilotoidaan oppimiskokemuksen mittaria, jolla kerätään
tietoa opiskelijoiden erilaisista lähestymistavoista oppimiseen ja opis-
keluun, pystyvyysskokemuksista sekä kokemuksia opiskeluympäris-
töstä, hyvinvoinnista ja yleisistä työelämävalmiuksista. Oppimiskoke-
muksen mittaus tapahtuu jatkossa vuosittain ja opiskelijat osallistu-
vat mittaukseen kolme kertaa opintojen aikana.
- vuonna 2021
 - toteutetaan ohjauksen itsearviointi
 - keskeiset opintohallinnon palvelut ovat ajasta ja paikasta
riippumattomia
 - on toimiva ja kattava alumniverkosto
- vuonna 2023 on käytössä keinoälypohjainen ohjaus kaikissa koulu-
tuksen malleissa
- vuonna 2024 toteutetaan ohjauksen vertaisarviointi

HAMKin ohjauksen lähtökohtana ja keskiössä on opiskelija ja hänen tavoit-
teensa. Opiskelija omistaa oman oppimisensa ja on oman toimintansa oh-
jaamisessa aktiivinen ja vastuullinen toimija. Toimijuus ja sen vahvistami-
nen korostaa opiskelijan tarkoituksellista vaikuttamista omaan toimin-
taansa ja elinoloihin. (Paloniemi, Rasku-Puttonen & Tynjälä 2010) Tavoit-
teena on opintoihin kiinnittyminen, ammatillisen identiteetin kehitty-
minen ja vastuullinen toimijuus yhteiskunnassa (Vehviläinen 2014).

Ohjaus perustuu kunnioitukseen ja luottamuksellisuuteen sekä aitoon kon-
taktiin ja vuorovaikutukseen opiskelijan kanssa. Tavoitteena on opiskelijan
toimijuuden vahvistaminen siten, että hän kiinnittyy opintoihin ja yhteis-
kunnan vastuulliseksi toimijaksi. Opiskelijalla on itsellään vastuu ohjauk-
sessa käsiteltyjen asioiden edistämisestä. (Vehviläinen, 2014)

Opiskelijoiden ohjausta tehdään laajan toimijaverkoston yhteistyönä. Ohjaus tukee oppimisprosessia, ja ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija kiinnittyy opintoihin, työelämäyhteistyöhön ja yrittäjyyteen digitaalisuutta hyödyntäen ja kansainvälisesti verkostoituen. Opintojen aikana hän kehittyä alansa aktiiviseksi ja monipuoliseksi osaajaksi, luovaksi ja vastuulliseksi asiantuntijaksi. Ohjaus on HAMKissa helposti saavutettavaa ja huomioi opiskelijoiden tarpeet monipuolisesti, yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.

Digitaalisuus on olennainen osa HAMKin ohjauspalveluja kaikissa opintojen vaiheissa. Digitaaliset palvelut ovat ajasta ja paikasta riippumattomia sekä yhdenvertaisesti saavutettavia. HAMKin ohjausta tukevat digitaaliset palvelut ovat koottuna liitteessä 1. Ohjaussuunnitelma pohjautuu valtakunnallisiin digiohjauksen laatuksiteereihin, jotka ovat liitteessä 2.

2 OPISKELIJOIDEN OHJAUS

Opiskelijoiden ohjaus on tiedottamista, neuvontaa ja ohjausta. Nämä kaikki tukevat toisiaan, ja ne voivat olla limittäisiä ja samanaikaisia. Ohjauksen tavoitteena on ensisijaisesti vastata ohjattavan opiskeluun ja urakehitykseen liittyviin tarpeisiin.

Tiedottaminen on tosiasioihin ja päätöksiin perustuvan ajantasaisen tiedon jakamista mm. nettisivustojen ja erilaisten materiaalin kautta. Neuvonta taas perustuu tarpeisiin tai kysymyksiin, joita hakija tai opiskelija tuo itse esille. Neuvonta perustuu olemassa olevaan informaatioon sekä vuorovaikutustilanteessa saatuun tietoon yksilön tarpeista ja muista vaikuttavista seikoista. Neuvontapalveluiden tulee olla helposti saatavissa, esteettömiä sekä tarjolla ns. matalan kynnyksen periaatteella, jotta tarvittavat tiedot ja ohjeet löytyvät.

Ohjaus poikkeaa neuvonnasta ja tiedottamisesta siten, ettei valmiita vastauksia ole. Ohjauksessa uudet kysymykset ja näkökulmat nousevat pintaan ja niitä käsitellään ohjausprosessissa. Ohjaus on vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa opiskelijan oppimisen, ammatillisen identiteetin kasvun ja kehittymisen sekä opiskelun onnistumisen tukemiseksi. (Vrt. [Hyvän ohjauksen kriteerit, OPH 2014](#)).

”Ohjauksessa on tila ottaa askelia, edetä, arvioida onnistumisia, epäonnistua ja yrittää uudestaan.” (Vehviläinen, 2014, s. 25)

Opiskelijoiden ohjauksella tarkoitetaan tässä suunnitelmassa kaikkia em. ohjauksen muotoja. Opintoihin hakijoilla ja opiskelijoilla on jokaisella erilainen tarve ohjauspalveluille – jollekin riittää tiedottaminen, toinen taas tarvitsee opinnoissaan monipuolisesti erilaisia ohjaustoiminnan muotoja. Myös eri opiskelutavat (8-16, 18-100, 24/7) vaikuttavat opiskelijoiden

ohjaustarpeisiin. Ohjauksella tuetaan tutkinto-opiskelijoita, polku- ja väyläopiskelijoita, avoimen opiskelijoita, vaihto-opiskelijoita, työelämästä tulevia osaajia ja osaamisen hankkimista suunnittelevia hakijoita. Opiskelijan ohjauksen keskiössä ovat opiskelijan oppimiseen, opiskeluun ja uraohjaukseen liittyvät tarpeet ja tavoitteet.

Työyhteisön näkökulmasta erilaisten ohjausprosessien ja toimintatapojen tavoitteena on tukea opinnoille asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittymistä. Ohjaus onkin kaikkien koulutuksen toimijoiden yhteistyötä, jonka onnistumiseksi eri osapuolten tulee hahmottaa ohjauksen koko prosessi ja oma tehtävänsä suhteessa tähän kokonaisuuteen. Viestintä ja yhteistyö ovat edellytys ohjauksen onnistumiselle. (Vehviläinen, 2014)

Opiskelijoiden ohjauksessa keskeistä ovat esteettömyys, käytettävyys ja saavutettavuus. Tällä tarkoitetaan sitä, että opiskelijoilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada ohjausta erilaisissa oppimisen ja opiskelun tilanteissa. Hyvin saavutettavissa oleva ohjaus on sellaista, että erilaiset opiskelijat pystyvät tavoittamaan ja hyödyntämään tiedotus-, neuvonta- ja ohjauspalveluita helposti ja ymmärrettävästi.

3 OHJAUKSEN TOIMIJAT

Opiskelija on oman toimintansa ohjaamisessa aktiivinen ja vastuullinen toimija ja hänellä on itsellään vastuu ohjauksessa käsiteltyjen asioiden edistämistä. Opiskelijoiden ohjausta tehdään laajan toimijaverkoston yhteistyönä. Opiskelijoiden ohjaukseen osallistuu sekä HAMKin toimijoita että ulkopuolisia tahoja, joiden tavoitteena on opiskelijan oppimisen ja ammatillisen kasvun tukeminen sekä työelämään kiinnittyminen.

3.1 HAMKin toimijat ja yhteistyö ohjauksessa

Ohjaus on koko henkilöstön yhteistä työtä. Ohjaus on luonnollinen osa arkea ja sitä tehdään yhteisöllisesti, ryhmissä, tiimeissä ja yksilöllisesti. Ohjauksessa hyödynnetään digitaalisia palveluja.

Ohjauksen peruseriaatteet ovat kaikissa HAMKin koulutuksissa yhteiset, mutta toteutuksessa on eroja koulutusten ja opiskelijoiden tarpeisiin pohjautuen. Koulutuksissa kehitetään oppimista ja opiskelijan ammatillista kasvua tukevia moduuleja, joiden avulla opiskelija voi rakentaa yksilöllisiä oppimispolkujaan.

Koulutuspäälliköllä on kokonaisvastuu ohjausprosessista sekä resurssien ja tarvittavan osaamisen riittävydestä. Koulutuspäällikön tehtävänä on

varmistaa ammattikorkeakoulun strategian mukainen ohjauksen kehittämisen.

Opinto-ohjaaja

- ohjaa, neuvoo ja tiedottaa opiskelijoiden opiskelua ja opinnoissa etenemistä opiskelun eri vaiheissa
- tukee opiskelijoiden ammatillista kasvua ja kehitystä yksilöllisten ja sujuvien opintopolkujen kautta
- tukee opiskelijoiden urasuunnittelua, työllistymistä ja kansainvälistymistä
- suunnittelee, organisoii, arvioi ja kehittää yhteistyössä muiden ohjauksen toimijoiden kanssa opintojen ohjauksen kokonaisuutta ja monipuolisia oppimisympäristöjä

Opettaja

- ohjaa opiskelijoita moduuleissa: oppimistavoitteisiin ja työelämälähtöisyyteen pohjautuva oppimisen ja osaamisen ohjaus, uraohjaus
- arvioi osaamista, ahot-näytöt
- ohjaa oppinnäytetöitä ja harjoitteluja, työelämäprojektit

Opintos sihteeri

- neuvoo ja tiedottaa opiskelun eri vaiheissa

HAMK International

- tukee opiskelijoiden kansainvälisen osaamisen kehittymistä
- ohjaa, neuvoo ja tiedottaa opiskelijavaihtoihin liittyen

Hakijapalvelut

- neuvoo ja tiedottaa hakuvaiheessa

HAMKin opinto-ohjaajien ryhmä koordinoi ja vastaa ohjauksen prosessien kehittamisestä.

Muiden toimijoiden kanssa tehtävä yhteistyö tukee koulutuksissa tehtävää ohjausta. Kuvassa 1 on esitelty HAMKin ohjauksen toimijat.

Kuva 1. HAMKin ohjauksen toimijaverkosto

3.2 Verkostoyhteistyö ohjauksessa

Kokonaisvaltaisessa ohjauksessa tarvitaan monialaista asiantuntijuutta, jossa ovat mukana muun muassa työelämä, alumnit, toiset oppilaitokset ja korkeakoulut sekä kansainväliset kumppanit. Lisäksi verkostoon kuuluvat opiskeluhyvinvointia tukevat toimijat, esimerkiksi opiskeluterveydenhuolto, seurakunnat, Ohjaamot, TE-palvelut ja sosiaalitoimi. Yhteistyötä tehdään alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa sekä oman toiminnan että toiminta-alueen elinvoimaisuuden kehittämiseksi.

Työelämäyhteistyöllä on ohjauksessa ja etenkin opiskelijan ammatillisessa kasvussa merkittävä rooli. Yhteistyön konkreettisia muotoja ovat esim. työelämäprojektit, työharjoittelu ja opinnäytetyön tekeminen. Työelämäyhteistyön tavoitteena on myös koulutusten kehittäminen vastaamaan tulevaisuuden muuttuvia osaamistarpeita.

Yhteistyö toisen asteen kanssa mahdollistaa ohjauksen ennen opintojen alkua ja edesauttaa sujuvaa korkeakouluopintoihin hakeutumista ja niihin siirtymistä. Yhteistyötä kehitetään jatkuvasti. Väylä- ja kurkistusopinnot ovat esimerkkejä yhteistyön muodoista.

4 OHJAUS OPINTOJEN ERI VAIHEISSA

Opiskelijalla on vastuu omista opinnoistaan ja niiden etenemisestä. Ammattialan substanssiosaamisen rinnalla tämä tarkoittaa oman osaamisen sekä opiskelu- ja työelämätaitojen aktiivista kehittämistä ja reflektointia. Opiskelijan geneerisiin taitoihin kuuluvat viestintä- ja vuorovaikutustaidot, digitaaliset taidot, tiimi- ja projektityöskentelytaidot, kansainvälisyys ja verkostoituminen sekä teorian ja tutkimuksellisen otteen soveltaminen ja yrittäjämäinen työskentelyote. Opetuksen ohella opiskelijälähtöinen ohjaus tukee ammatillisen osaamisen ja yleisten työelämätaitojen kehittämistä.

4.1 Opintoihin hakeutuminen

Ohjaus ennen opintojen alkua painottuu tiedottamiseen, markkinointiin ja neuvontaan, joiden avulla pyritään herättämään hakijoiden sekä ulkoisten yhteistyökumppaneiden (mm. opinto-ohjaajat, opetushenkilöstö, huoltajat) kiinnostus HAMKin opintoja ja yhteistyömahdollisuuksia kohtaan. Tavoitteena on antaa konkreettista ja realistista informaatiota hakumenetelystä, väylistä korkeakouluopintoihin, opinnoista, työllistymisestä sekä eri yhteistyömuodoista.

Hakeutumisvaiheen ohjaustoimintaan osallistuvat HAMKin viestintä- ja hakijapalvelut sekä opinto-ohjaajat, koulutuspäälliköt, opiskelijapalvelut että koulutusten opiskelijat yhteistyössä sidosryhmien kanssa.

Monipuolisen, erityisesti digitaalisen materiaalin ajantasaisuus, mielenkiintoisuus, löydettävyyys ja saavutettavuus tukevat onnistunutta hakuvaiheen ohjausta. Viestintä sosiaalisessa mediassa tukee hakuvaiheen ohjausta, opintoihin orientoitumista ja sitoutumista. Lisäksi erilaiset tapahtumat, tilaisuudet ja messut ovat tärkeässä roolissa ohjauksessa ennen opintojen alkua.

4.2 Opiskelu

Ohjaustoiminta tapahtuu pääasiassa opintojen aikana ja tähtää yksilöllisten oppimis- ja urapolkujen rakentamiseen sekä merkitykselliseksi yhteiskunnan jäseneksi kasvamiseen. HAMKista valmistuneet opiskelijat ovat työelämässä haluttuja osajia ja globaalisti sekä kehittäväällä työotteella toimivia luovia ongelmanratkaisijoita (HAMKin Visio ja strategia 2030).

4.2.1 Opintoihin orientoituminen

Orientoitumisen tavoitteena on perehdyttää opiskelijat opintoihin, opiskelutapoihin ja toimintaympäristöihin. Tärkeässä roolissa on sähköiseen oppimisympäristöön tehty digikyvykkyyden eri osa-alueisiin orientoiva

oppimisympäristö Digistarttipaketti, jossa opiskelija perehtyy kuuteen eri digikyvykkyyden osa-alueeseen (All Aboard, 2019; European Union, 2019). Digistarttipaketin tavoitteena on tutustuttaa opiskelija HAMKissa käytäviin tietojärjestelmiin sekä digitaalisiin työvälineisiin, opintojen suunnitteluun, omaan opiskeluryhmään ja opiskeluhyvinvoinnin ylläpitämiseen. Digistarttipaketti tukee osaltaan muuta opiskeluun orientoitumista.

Opinnot alkavat orientaatiolla, jonka kautta opintojen sisältö, rakenne ja henkilökohtainen opintojen suunnittelu (HOPS eli henkilökohtainen opintosuunnitelma ja AHOT eli aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen) sekä opiskelumenetelmät- ja käytännöt tulevat konkreettisesti tutuiksi ja ryhmäytyminen käynnistyy. Orientaation tavoitteena on sitouttaa opiskelijat opintoihin, perehdyttää heidät HAMKin toimintaympäristöihin ja käynnistää ammatti-identiteetin kehittyminen. Orientaatiosta vastaavat koulutusten henkilökunta ja opiskelijatuutorit. Orientaatiota toteutetaan eri kokoisissa ryhmissä ja henkilökohtaisesti lähitapaamisissa sekä verkossa.

Orientoituminen opintoihin ja opiskelijoiden digitaalisten taitojen kehittäminen jatkuvat ensimmäisten moduulien ajan osana opetusta ja opintojen ohjauksessa, jolloin huomioidaan niin ryhmien kuin opiskelijoiden yksilölliset tarpeet.

4.2.2 HOPS -ohjaus

Opiskelija omistaa oman oppimisensa ja opettaja on uuden oppimisen ohjaaja sekä mahdollistaja. Henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laadinta tekee jokaiselle opiskelijalle näkyväksi opintojen mahdollisuudet, tavoitteet, seurannan ja arvioinnin, jolloin opiskelijan toimijuus opinnoissa mahdollistuu. Hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) kuuluvat olennaisesti HOPS-prosessiin. HAMKissa opiskelijan opintosuunnittelun työvälineenä on sähköinen työpöytä PAKKI, jossa opiskelija voi esimerkiksi digitaalisesti suunnitella ja aikatauluttaa omia opintojaan, seurata suorituksiaan, viestiä ohjaajan kanssa, tilata sähköisesti allekirjoitetun virallisen opintosuoritusotteen ja opiskelutodistuksen, tehdä eAHOT-hakemuksia ja seurata niiden käsittelyä sekä tehdä tilavarauksia. PAKKI-työpöydän toiminnallisuuksia kehitetään jatkuvasti.

Oppimisen ohjaus on ensisijaisesti opetushenkilöstön vastuulla. Henkilöstö tukee opiskelijaa HOPSin toteutumisessa. Opinto-ohjaaja koordinoi ja auttaa HOPS-prosessin toteutumista. Ohjaustoiminnan tukena ovat erilaiset HAMKin sisäiset ja ulkoiset verkostot ja hankkeet, joiden kanssa koulutusta ja ohjausta kehitetään yhteistyössä. Kehittämisen keskiössä ovat erilaiset ohjauksen tukena olevat digitaaliset järjestelmät ja niiden ohjaus- ja opetusmateriaalien kehittäminen sekä HAMKin strategian mukaisesti keinoälypohjaisten ohjauspalveluiden kehittäminen.

4.2.3 Ammatillinen kasvu ja uraohjaus

Työelämää luonnehtii yhä enemmän vaade asiantuntemuksesta ja geneerisistä taidoista kuin yksittäiset ammatit tai ammattispesifit taidot. Työelämä on vaikeammin ennustettavaa. HAMKissa tavoitteena on tukea opiskelijoiden yleisten sekä ammatillisten työelämävalmiuksien kehittämistä työmarkkinoiden, yrittäjyyden sekä henkilökohtaisten urapolkujen rakentamisen näkökulmasta ja tulevaisuuden osaamistarpeet huomioiden. Työllistymistaitojen kehittäminen on tärkeä osa ammatillista kasvua. Työllistymis-, täydennyskoulutus- ja jatko-opintomahdollisuuksista tiedottaminen on osa ammatillisen kasvun ohjausta.

Opiskelijan ammatillisen identiteetin kehittyminen alkaa viimeistään opintojen alussa ja jatkuu läpi uran. Ammatillisella identiteetillä tarkoitetaan elämänhistoriaan perustuvaa käsitystä itsestä ammatillisena toimijana; millaiseksi henkilö ymmärtää itsensä suhteessa ammattialaansa sekä millaiseksi hän työssään ja ammatissaan haluaa tulla (Eteläpelto & Vähäsantanen, 2010).

Ammatillisen identiteetin kehittämistä tuetaan ja vahvistetaan kaikella ohjaustoiminnalla. Erityisesti työelämälähtöiset projekti- ja tiimityöskentelyn oppimistavat, ilmiölähtöisyys sekä opinnäytetyön tekeminen ja harjoitellut konkretisoivat ja kiinnittävät opiskelijaa ammattialan asiantuntijuuteen. HOPSin suunnittelussa uraohjaus on keskeinen näkökulma ja opinto-ohjauksessa opiskelijoiden työnhakutaitojen kehittäminen on yksi keskeinen teema. Opiskelijan ammatti-identiteettiä tuetaan myös siten, että hän tekee omaa osaamistaan ja sen kertymistä näkyväksi opintojen kaikissa vaiheissa. Opiskelijaa kannustetaan erilaisten digitaalisten alustojen hyödyntämiseen ja niiden kautta verkostoitumiseen esimerkiksi Hamk Talents, LinkedIn ja digitaalinen portfolio.

Harjoittelu ja opinnäytetyö ovat keskeisiä elementtejä ammatillisessa kasvussa. Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija erityisesti oman alansa keskeisiin käytännön työtehtäviin siten, että hän soveltaa opittuja tietoja ja taitoja työelämässä. Harjoittelun tavoitteena on edistää opiskelijan urakehitystä, tutustuttaa työntekijöiden asemaan ja työympäristöön sekä lisätä työllistymistä. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä. Harjoittelun ja opinnäytetyön ohjaus vaatii perehtymistä ja ammattitaitoa. Harjoittelujen ja opinnäytettyöiden ohjaamisesta vastaavat koulutuspäälliköt ja opettajat yhdessä työelämän edustajien kanssa. HAMKissa kehitetään ja tutkitaan mahdollisuuksia erilaisten digitaalisten alustojen ja välineiden hyödyntämiseen harjoittelun ja opinnäytetyön tekemisessä. Harjoittelusta ja opinnäytetyöstä on omat toimintaohjeet:

- [Harjoittelun toimintaohje](#)
- [Opinnäytetyöopas](#)

4.2.4 Opiskeluhyvinvointi

Hyvinvointi muodostuu lukuisista tekijöistä. Voidakseen hyvin ihminen tarvitsee arkeensa työtä ja toimintaa, haasteita, onnistumisen kokemuksia, ihmissuhteita ja iloa. HAMKin strategian mukaisesti HAMK välittää opiskelijoistaan ja tukee heidän hyvinvointiaan.

Jokaisen opiskelijan hyvinvointi on lähtökohta oppimiselle, ammattilaiseksi kehittymiselle sekä aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamiselle ja jokainen opiskelija on vastuussa omasta hyvinvoinnistaan myös omilla valinnoillaan ja toiminnallaan. Ohjaus tukee opiskelijoiden toimijuutta, itseohjautuvuutta ja hyvinvointia. Opiskeluhyvinvointipalveluihin kuuluvat HAMKissa esimerkiksi opiskeluterveydenhuolto, oppilaitospapit, opinto psykologi, erityisopettaja, liikuntasuunnittelija ja liikuntatuutorit.

HAMKin opiskeluhyvinvointipalvelut tukevat opiskelijoita yhteisöllisesti sekä yksilötasolla niin tiedottamisen, yhteisöllisten aktiviteettien kuin henkilökohtaisten palveluiden kautta. Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HAMKO on aktiivinen opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, edunvalvontaa ja hyvinvointia edistävä toimija ja vastaa mm. vertaistuuoreiden kouluttamisesta. Opiskeluhyvinvointipalveluita kehitetään myös ajasta ja/tai paikasta riippumattomiksi digitaalisiksi palveluiksi.

4.3 Valmistuminen ja alumnitoiminta

Opiskelijoiden asiantuntijuuden kehittyminen, tutkinnon valmistuminen ja siirtyminen työelämään ovat opetus- ja ohjaustoiminnan tavoitteena. Uraohjausta ja työelämään siirtymistä tuetaan koko opintojen ajan. Työelämä on vahvasti mukana moduulien toteuttamisessa. Harjoittelut, projektit ja opinnäytetyöt ovat konkreettisia työelämäyhteistyön muotoja koko opintojen ajan. Uraohjauksen tavoitteena on, että Hamkista valmistuneet opiskelijat ovat työelämässä haluttuja osaajia.

Erilaisten kyselyjen avulla pyritään kehittämään uraohjausta ja opiskelijoiden työllistymistä. Ennen tutkintotodistuksen anomista opiskelijan tulisi vastata valtakunnalliseen ammattikorkeakoulujen valmistumisvaiheen opiskelijapalautekyselyyn (AVOP). Kyselyn avulla kootaan ajantasaista tietoa ammattikorkeakouluista valmistuvien opiskelijoiden näkemyksistä opetuksesta ja oppimisesta, kansainvälistymisestä, työelämäyhteyksistä, harjoittelusta, opinnäytetyöstä sekä opiskelutyytyväisyydestä. Viisi vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen valmistuneet saavat vastattavakseen uraseurantakyselyn, jonka avulla kartoitetaan ammattikorkeakoulusta valmistuneiden työuria, työmarkkinatilannetta ja tyytyväisyyttä suorittamaansa tutkintoon. Osaa kysymyksistä käytetään myös ammattikorkeakoulujen laadullisen työllistymisen mittarina. (Vipunen, Opetushallinnon tilastopalvelu)

HAMKin alumnit ovat eri alojen osaajien verkosto ja alumnitoiminta jatkaa ammatillisen osaamisen kehittämistä. Valmistuttuaan opiskelijoilla on mahdollisuus rekisteröityä HAMKin alumneiksi. HAMKille ja opiskelijoille he ovat yhteys työelämään ja voimavara toiminnan kehittämässä. Alumnit mm. pitävät asiantuntijaluentoja, mentoroivat työkokemuksestaan ja antavat palautetta koulutuksen kehittämistarpeista. Alumnitoiminnassa kehitetään edelleen ja etsitään jatkuvasti myös erilaisia digitaalisia palveluita ja verkostoitumismahdollisuuksia.

5 OHJAUKSEN ARVIOINTI JA KEHITTÄMINEN

Ohjausprosessia arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti niin yhteisöllisesti kuin yksilöllisestikin. Tavoitteena kehittämisessä on opiskelijälähtöisyys ja opiskelijan oppimisen tukeminen ja edistäminen. Arviointia ja kehittämistä tehdään opiskelijoiden kanssa ja toimesta esimerkiksi moduuli- ja tiimipalautteen yhteydessä sekä erilaisissa palautetilaisuuksissa, kuten rehtorien vuosittaiset opiskelijakuulemiset ja opiskelijayhdistysten järjestämät palautetilaisuudet.

Henkilöstö arvioi jatkuvasti työtään, tuloksiaan ja osaamistaan ohjauksen näkökulmasta, jota arvioidaan säännöllisissä osaamiskartoituksissa. Hyvä ohjaus varmistetaan sillä, että ohjaushenkilöstö kehittää aktiivisesti omaa ohjausosaamistaan. Ohjauksen arvioinnissa ja kehittämisessä on merkittävä rooli opinto-ohjaajien yhteisen työryhmän (opo-ryhmä) sekä koulutuksen tukipalveluiden yhteistyöllä. Ohjaustoimintaa kehitetään myös hanketoiminnan kautta. Ohjauksen arviointi on mukana HAMKin auditoinnissa yhtenä osa-alueena.

HAMKin strategian mukaisesti ohjauksen kehittämistä tehdään seuraavasti:

- syksyllä 2020 oppimiskokemuksen mittari otetaan käyttöön ja sen tulosten pohjalta kehitetään ohjausta sekä opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemista
- syksyllä 2020 toteutetaan ohjauksen itsearviointimittarin kehittäminen
- vuonna 2021 toteutetaan ohjauksen itsearviointi
- vuonna 2021 keskeiset opintohallinnon palvelut ovat ajasta ja paikasta riippumattomia
- vuonna 2021 on olemassa toimiva ja kattava alumniverkosto
- vuonna 2023 on käytössä keinoälypohjainen ohjaus kaikissa koulutuksen malleissa
- vuonna 2024 toteutetaan ohjauksen vertaisarviointi

LÄHTEET

All Aboard. (2019). Begin your digital journey with a fresh approach to skills & confidence. Haettu 30.10.2019 osoitteesta <https://www.alla-boardhe.ie>

Eteläpelto, A. & Vähäsantanen, K. (2010). Ammatillinen identiteetti persoonallisena ja sosiaalisena konstruktiona. Julkaisussa Samalta viivalta 4. Valtakunnallisen kasvatustieteiden valintayhteistyöverkoston (VAKAVA) kirjallisen kokeen aineisto 2010. Tuuli Asunmaa – Pekka Räihä (toim.) Haettu 28.6.2019 <https://bit.ly/320Rztl>

European Union. (2019). Europass. Digital Competence. Haettu 30.10.2019 osoitteesta <https://europass.cedefop.europa.eu/resources/digital-competences>

HAMKin Visio ja Strategia 2030 (2019). Haettu 25.11.2019 <https://www.hamk.fi/tietoa-hamkista/strategia/>

Paloniemi, S., Rasku-Puttonen, H. & Tynjälä, P. (2010). Asiantuntijuudesta identiteettiin – Anneli Eteläpellon tutkimuspolkuja. Teoksessa K. Collin, S. Paloniemi, H. Rasku-Puttonen & P. Tynjälä (toim.) *Luovuus, oppiminen ja asiantuntijuus*. Helsinki: , ss. 13-37

Vehviläinen, S. (2014). Ohjaustyön opas: Yhteistyössä kohti toimijuutta. Helsinki: Gaudeamus.

Vipunen, Opetushallinnon Tilastopalvelu. Uraseuranta. (2020). Haettu 27.1.2020. <https://vipunen.fi/fi-fi/amk/Sivut/Uraseuranta.aspx>

HAMKin ohjausta tukevat digitaaliset palvelut

eAMK-hankkeessa kehitetyt valtakunnalliset digiohjauksen laatukriteerit:

<https://www.eamk.fi/fi/digipedagogiikka/digiohjauspolku/digiohjauksen-laatukriteerit/>